

Kunjárás a Szilágyságban (www.hhrf.org)

A héten a Nagykun Nádor Bandérium és a Kunszövetség Kötöny vezérre és népére emlékezvén a kunok betelepülésének 770. évfordulóján lovas emléktúrát szervezett a kunok egykori útvonalán. Az emléktúra a kései utódok tisztelgése a kun őseik előtt. A kunok a Szilágyságot feltételezhetően a Radnai-hágótól a Kunságig vezető útvonalukon Dés, Zsibó, Varsolc, Kraszna, Ráton, Szilagybagos, Szilágnagyfalu irányban szelheték át, s ezen településeken áthaladva mentelt át a hét közepén a lovas emlékmenet. A szilágysági településeken virágokkal, népviseletbe öltözött fiatalokkal, lovasokkal, megterített asztallal várták a kunokat.

Történelmi háttér

Kötöny vezér 770 éve vezette maradék népét, a mintegy 40 ezer családot a Kárpátmedencébe. A Radnai-hágónál várták IV. Béla király döntését, ami 1239. Hásvét másnapján megtörtént. A másodikhonalapítóként is tisztelt uralkodó Kötöny elé lovagolt, s a krónikák szerint királynak kijáró tisztelettel fogadta a kunok vezérét és behívta őket az országba.

Az ezeréves országhatár, ahol a kunok várták a bebocsátást, egyszersmind a tatár seregektől való megmenekülést is jelnetette és évszázadokra meghatározta a kunok sorsát.

A nehéz időszak után megtelepedtek a Duna-Tisza közén, a Tisza mentén és a Körösök vidékén, ahol maradékuk még ma is él. Úgy váltak magyarrá, hogy sajátos jogi autonómiájuk révén megőrizhették hagyományaik egy részét. Törvényeiket maguk szabták, elszámolással csak közvetlenül a nádornak tartoztak. A 19. századig tartott ez a különös jogállapot, amelyhez fogható nem volt Európában. Nyelvünk ugyan a 16. században beolvadt a magyar nyelvbe, de ízes nagykunsági tájnyelv megőrizte számos elemét.

Nagykun Nádor Bandérium

- A Nagykun Nádor Bandérium 14 éve foglalkozik a lovas és íjjászhagyományok ápolásával. Egyesületünknek 42 tagja van, többségük lovas-íjjász. A Bandérium nemzeti hagyományaink méltó örököse kíván lenni- nyilatkozta lapunknak Horváth György az emléktúra szervezője.

Korábban már szerveztek ehhez hasonló túrákat Magyarország területén. A leghosszabb eddig egy 360 kilométeres volt Ez a túra azonban mintegy 500 km-es távolságot jelent, a Radnai-hágótól a Karcag-Kisújszállás határában lévő Kun-emplék helyig, melynek fontosabb állomásai közé tartoznak Óradna, Naszód, Betlen, Dés, Zsibó, Szilágysomlyó, Szilágnagyfalu, Bihar (a földvár), Bakonszeg és Karcag.

Régen készülünk erre az emlékmenetre, amelyben sokat segített bennünket a református egyház, valósággal kézzől kézre adtak bennünket, s meglepő módon Radnót környékén a román települések polgármesterei is szívélyesen fogadtak bennünket.

Szilágysági élmények

Az emlékmeneten szerzett élményeiről kérdeztük dr. Bartha Júlia etnográfust, a szolnoki Damjanics János Múzeum néprajzi osztályvezetőjét, a menet résztvevőjét és egyik szervezőjét. Elmondása szerint felejthetetlen és felemelő érzés az, amilyen vendégszeretében részesítették őket a szilágysági településeken, amelyeket érintettek útjuk során. Többek között Zsibót emelte ki, ahol ünnepi

istentisztelettel, étellel, szálláslehetőséggel fogadták őket. „Ami mindennél meghatóbb volt, amikor a fogadóbizottság a reformátusok himnusza ként ismert zsoltárt, a Te benned bízunk elejétől fogva címűt énekelték. Nem volt hiány más falvakban sem a vendégszeretből hiszen Varsolcon is szívbemarkoló volt látni, ahogyan az idős nénik virágot adnak fel a kun szekereinkre, s amint csatlakoztak a menetünkhöz a helyi lovas szekerek és magyar népviseletbe öltözött fiatalok. A Kraszára érkezésünk sem volt átlagos, amint a népes tánccsoport, s a dübörgő diadalmenet dallamai alatt vonulhattunk be a központba, s pihenhattunk meg a megterített asztal mellett. A késői érkezés ellenére Szilágybagoson és Szilágynagyfaluban is az est ellenére vártak bennünket az emberek.

Az egyetlen negatívumként ért bennünket, hogy Zsibóról elindulva a helyi önzetlen segítséget elfogadva egy rövidebb útvonal reményében vágtunk neki az útnak, azonban a környezeti viszonyok zordságának köszönhetően egy 40 kilométeres kerülőt tettünk, s így több órás késéssel érkeztünk meg a településekre a tervezett időpontokhoz képest.

A kellemetlenséget feletteti velünk az a vendégszeretet amiben részesültünk, mivel nekünk mindenünk van, de nincs annál jobb, amikor az ember meleg ételt kap- hangsúlyozta az etnográfus.

Külön kiemelten beszélt arról, hogy: „Sohasem volt ilyen fontos az identitásunk, mint a mai világban, amikor mozog alattunk a talaj. Itt az ideje, hogy az emberek megtudják, hogy élnek még kun leszármazottak. Nem annyira a vérvonal szerinti kun szájakat keressük, hiszen mindenki az, aminek érzi magát. A román településeken a románok is dobtak fel például kenyeret a szekérre. Mi mindenki érzékenysége tekintettel akartunk lenni, ezért vonultunk a kun zászlónk alatt. Sok helyen elvárták volna, hogy a magyar nemzet zászlaja alatt, s mellette a trikolor vagy az EU zászlójával társítva vonuljunk. Tény azonban, hogy a trikolor a 18. században jelent meg, a kunoké pedig a 13. században. Mi politika mentesen meneteltünk! Fel szeretnénk hívni a figyelmet arra, hogy lehet úgy élni, hogy tudom ki vagyok. Nem asszimilálódva, hanem integrálva!”

Az emlékmenet résztvevői a Szilágyságban kedden este Nagyfaluban szálltak meg, s aztán másnap reggel a reggeli menetelést és koszorúzást követően Bihar felé vették az irányt.